

EUROOPAN PARLAMENTTI

2014 - 2019

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2013/0407(COD)

21.1.2015

*****I**

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Nathalie Griesbeck

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan *lihavoidulla kursivilla*. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin *lihavoidulla kursivilla*. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan *lihavoidulla kursivilla*.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään *lihavoidulla kursivilla*. Poistettava teksti merkitään symbolilla ¶ tai yliviivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti *lihavoidaan ja kursivoidaan* ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli. Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5	
PERUSTELUT.....	36

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (COM(2013)0821 – C7-0427/2013 – 2013/0407(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2013)0821),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 82 artiklan 2 kohdan b alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C7-0427/2013),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä oikeudellisten asioiden valiokunnan lausunnon (A8-0000/2015),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se aikoo tehdä ehdotukseensa huomattavia muutoksia tai korvata sen toisella ehdotuksella;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Tarkistus 1

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan -1 kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(-1) Yhdistyneiden kansakuntien vuonna 1948 antaman ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 11 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jokaista rikoksesta syytettyä on pidettävä

syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on näytetty toteen lain mukaisesti julkisessa oikeudenkäynnissä, jossa hänen oikeutensa puolustukseen on varmistettu kaikin tarvittavin takein. Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', 48 artiklassa, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen, jäljempänä 'Euroopan ihmisoikeussopimus', 6 artiklassa sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 14 artiklassa määrätään oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Perusoikeuskirjan 48 artiklan 1 kohdassa taataan syyttömyysolettamaa koskeva oikeus.

Or. fr

Perustelu

On syytä muistuttaa, että direktiivi perustuu myös Euroopan unionin perusoikeuskirjaan ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 1 kappale

Komission teksti

(1) Tämän direktiivin tarkoituksena on lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä vahvistamalla vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä.

Tarkistus

(1) Tämän direktiivin tarkoituksena on lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä vahvistamalla vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä, **ja varmistaa epäillyille ja syytetyille kaikkialla unionissa yhteinen ja riittävän korkea suojan taso sekä siihen liittyvät menettelytakeet.**

Tarkistus 3**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 2 kappale***Komission teksti*

(2) Koska tällä direktiivillä vahvistetaan vähimmäissäännöt epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisten oikeuksien suojalle, sen odotetaan lujittavan jäsenvaltioiden luottamusta muiden jäsenvaltioiden rikosoikeudellisiin järjestelmiin ja siten helpottavan rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroista tunnustamista.
Yhteisten vähimmäissääntöjen voidaan myös odottaa poistavan esteitä kansalaisten vapaan liikkuvuuden tieltä jäsenvaltioiden alueella.

Tarkistus

(2) Koska tällä direktiivillä vahvistetaan vähimmäissäännöt epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisten oikeuksien suojalle, sen odotetaan lujittavan jäsenvaltioiden luottamusta muiden jäsenvaltioiden rikosoikeudellisiin järjestelmiin ja siten helpottavan rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroista tunnustamista.

Perustelu

Käsiteltävänä oleva direktiivi saattaa välillisesti vaikuttaa myös kansalaisten vapaaseen liikkuvuuteen, mutta ehdotuksessa ei ole osia, joilla nimenomaisesti pyritäisiin kyseiseen päämäärään.

Tarkistus 4**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 6 kappale***Komission teksti*

(6) Tätä direktiiviä olisi sovellettava ***ainoastaan*** rikosoikeudellisissa menettelyissä. ***Tämän direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu sakkojen määräämiseen liittyvät hallinnolliset***

Tarkistus

(6) Tätä direktiiviä olisi sovellettava rikosoikeudellisissa menettelyissä.

menettelyt, kuten kilpailu-, kauppa- tai vero-oikeutta koskevat asiat ja rahoituspalveluja koskevat menettelyt, eivätkä muut näihin menettelyihin liittyvät hallintoviranomaisten tutkimukset tai siviilioikeudelliset menettelyt.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements ajoutant des considérants 6bis et 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 5

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(6 a) Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöjen perusteella takeita oikeudenmukaisesta oikeudenkäynnistä sovelletaan silloin, kun riita-asia kuuluu tuomioistuimen määrittelemään rikosasioiden alaan. Menettelyn rikosoikeudellista luonnetta ei näin ollen voida aina määrittää ottamalla lähtökohdaksi pelkästään kyseisen menettelyn luokittelu kansallisen lainsäädännön nojalla. Perussopimusten ja tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi ja muiden muassa

perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa vahvistettujen perusoikeuksien täysimääräiseksi noudattamiseksi tätä direktiiviä sovellettaessa on otettava huomioon ensinnäkin menettelyn muodollinen luokittelu kansallisessa lainsäädännössä ja sen lisäksi myös itse rikkomuksen luonne sekä kyseiselle henkilölle mahdollisesti määrättävän seuraamuksen ankaruus.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un considérant 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 6

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 6 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(6 b) Näin ollen tässä direktiivissä säädettyjä takeita on tarpeen soveltaa kaikkiin menettelyihin, jotka voivat johtaa rajoittaviin toimenpiteisiin, kuten vapaudenriistoon, lukuun ottamatta sellaisia toimenpiteitä, jotka eivät luonteensa tai kestoensa vuoksi taikka täytäntöönpanotoimien osalta

todennäköisesti aiheuttaisi suurta vahinkoa, sekä sellaisiin menettelyihin, jotka saattaisivat aiheuttaa merkinnän rikosrekisteriin. Missään näissä tapauksissa direktiivin soveltamista ei saisi estää se, ettei menettelyä ole käynnistetty sellaisten tekojen johdosta, joita pidetään kansallisen lainsäädännön nojalla rikoksina, ettei sitä toteuteta tuomarin läsnä ollessa tai ettei siihen kansallisen lainsäädännön nojalla sisälly rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un considérant 6bis.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. R ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 7

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 8 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(8 a) Tätä direktiiviä olisi sovellettava myös oikeushenkilöihin, joita epäillään tai syytetään rikoksesta.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux considérants 9, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Amendment 8

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti

(9) Tässä direktiivissä otetaan huomioon, että syyttömyysolettamaan liittyvät eri näkökohdat käsittävät luonnollisten ja oikeushenkilöiden osalta erilaisia tarpeita ja suojan tasoja. ***Luonnollisten henkilöiden osalta tämä suoja on nähtävissä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen runsaassa oikeuskäytännössä. Euroopan unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut, että syyttömyysolettamasta johtuvat oikeudet eivät koske oikeushenkilöitä samalla tavoin kuin luonnollisia henkilöitä.***

Tarkistus

(9) Tässä direktiivissä otetaan huomioon, että syyttömyysolettamaan liittyvät eri näkökohdat käsittävät luonnollisten ja oikeushenkilöiden osalta erilaisia tarpeita ja suojan tasoja.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des

personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 10 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(10) Kansallisten lainsäädäntöjen ja kansallisen ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöjen nykyisen kehitystilanteen vuoksi on ennen aikaista säätää unionin tasolla oikeushenkilöiden oikeudesta tulla kohdelluksi syyttömänä.

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 10

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(11) Oikeushenkilöiden oikeus tulla kohdelluksi syyttömänä olisi varmistettava voimassa olevien lainsäädännöllisten takeiden ja oikeuskäytännön pohjalta; unionin tason jatkotoimien tarvetta olisi arvioitava oikeuskäytännön tulevan kehityksen perusteella.

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 10.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 11

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 11 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(11 a) Tätä direktiiviä olisi sovellettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 86 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun Euroopan syyttäjänviraston

käynnistämiin menettelyihin.

Or. fr

Tarkistus 12

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 11 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(11 b) Jos muusta henkilöstä kuin epäillystä tai syytetystä, kuten todistajasta, tulee epäilty tai syytetty, hänen oikeuttaan syyttömyysolettaman soveltamiseen sekä hänen oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan olisi suojeltava, ja hänellä olisi oltava oikeus vaieta, kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä on vahvistettu. Tämän vuoksi tässä direktiivissä viitataan erikseen käytännön tilanteeseen, jossa henkilöstä tulee poliisin tai muun lainvalvontaviranomaisen rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä suorittaman kuulustelun aikana epäilty tai syytetty. Kun muusta henkilöstä kuin epäillystä tai syytetystä tulee tällaisen kuulustelun kuluessa epäilty tai syytetty, kuulustelu olisi keskeytettävä välittömästi. Kuulustelua olisi kuitenkin voitava jatkaa, jos kyseiselle henkilölle on kerrottu, että hän on epäilty tai syytetty, ja hän voi käyttää täysimääräisesti tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia sekä muita prosessuaalisia oikeuksia, kuten oikeutta käyttää asianajajaa.

Or. fr

Perustelu

Direktiiviä on sovellettava virallisesti epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden lisäksi myös todistajina paikalle kutsuttuihin tai kuulusteltuihin henkilöihin, joista kuulustelun aikana tulee

tai voi tulla epäiltyjä. Tarkistus on yhdenmukainen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa: Brusco v. Ranska, tuomio 14. lokakuuta 2010.

Tarkistus 13

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 13 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(13 a) Tässä direktiivissä ”julkisilla lausumilla” tarkoitetaan virallisia, epävirallisia ja vapaamuotoisia lausumia, joissa annetaan tietoa meneillään olevista rikosoikeudellisista menettelyistä ja joissa viitataan rikokseen.

Or. fr

Perustelu

Syytettyjen tai epäiltyjen suojelua syylliseksi ilmoittamiselta koskeva 4 artikla on yksi direktiivin keskeisistä säännöksistä. Kyseisen artiklan sisältöä on kuitenkin täsmennettävä ja sen soveltamiseksi on tarjottava selkeät suuntaviivat erityisesti siltä osin, mitä ”julkisilla lausumilla” tarkoitetaan.

Tarkistus 14

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 13 b kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(13 b) Tässä direktiivissä termiä ”viranomaiset” käytetään laajassa merkityksessä ja sillä tarkoitetaan rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuvien oikeus- ja poliisiviranomaisten sekä kaikkien muiden oikeus-, poliisi- ja lainvalvontaviranomaisten lisäksi myös mitä tahansa muita viranomaisia, kaikkia valtion tai viranomaisten edustajia, kaikkia viranomaisten palveluksessa

**olevia työntekijöitä tai toimihenkilöitä
sekä kaikkia valtion virkamiehiä.**

Or. fr

Perustelu

Syytettyjen tai epäiltyjen suojelua syylliseksi ilmoittamiselta koskeva 4 artikla on yksi direktiivin keskeisistä säännöksistä. Kyseisen artiklan sisältöä on kuitenkin täsmennettävä ja sen soveltamiseksi on tarjottava selkeät suuntaviivat erityisesti siltä osin, mitä ”viranomaisilla” tarkoitetaan.

Tarkistus on myös yhdenmukainen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen selkeän oikeuskäytännön kanssa (Allenet de Ribemont v. Ranska, tuomio 10. helmikuuta 1995; Daktaras v. Liettua, tuomio 10. lokakuuta 2010; Butkevicius v. Liettua, tuomio 26. maaliskuuta 2002).

Tarkistus 15

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 13 c kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(13 c) Tässä direktiivissä tarkoitettua, julkisten lausumien antamista ennen lopullista tuomiota koskevaa kieltoa olisi sovellettava kaikissa olosuhteissa, myös tiedotusvälineiden välityksellä tai yhteyksissä niihin järjestettävissä keskusteluissa ja annettavissa ilmoituksissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta lehdistönvapautta. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla viranomaisia kielletään antamasta tai paljastamasta tiedotusvälineille meneillään olevista rikosoikeudellisista menettelyistä tietoja, jotka olisivat ristiriidassa syyttömyysolettaman kanssa. Jäsenvaltioita olisi myös kannustettava ottamaan tätä tarkoitusta varten käyttöön ammattietikkaa koskevat käytännesäännöt yhteistyössä tiedotusvälineiden kanssa.

Perustelu

Tämä tarkistus liittyy 4 artiklan 2 kohtaa (uusi) koskevaan tarkistukseen.

Syyttömyysolettamaa loukataan jatkuvasti tiedotusvälineissä ja lehdistössä. Tarkistuksella pyritään varmistamaan, että jäsenvaltiot hyväksyvät asianmukaisen lainsäädännön, jolla voidaan torjua syyttömyysolettaman loukkauksia sekä estää viranomaisia paljastamasta tiedotusvälineille rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyviä tietoja tai asiakirjoja, jotka ovat joskus luottamuksellisia.

Tarkistus 16**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 15 kappale***Komission teksti**Tarkistus*

(15) Tietyissä tapauksissa todistustaakan siirtyminen puolustukselle pitäisi kuitenkin voida sovittaa yhteen syyttömyysolettaman kanssa, kunhan varmistetaan tietyt takeet: olisi varmistettava, että tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskevat olettamukset pidetään kohtuuden rajoissa niin, että otetaan huomioon mahdollisten seuraamusten merkitys, ja varmistetaan, että nämä olettamukset ovat kumottavissa esimerkiksi lieventäviä olosuhteita koskevien uusien todisteiden tai pakottavien syiden nojalla.

Poistetaan.

Perustelu

Todistustaakan kääntäminen päinvastaiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä ei ole hyväksyttävää. Periaate, jonka mukaan todistustaakka on syyttäjällä, on pidettävä ennallaan.

Tarkistus 17

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 16 kappale**

Komission teksti

(16) Oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja tekemättä yhteistyötä **on tärkeä** syyttömyysolettamaan **liittyvä näkökohta**. **Kun** epäiltyä tai syytettyä pyydetään antamaan lausunto tai vastaamaan kysymyksiin, **häntä ei pitäisi pakottaa** esittämään todisteita tai asiakirjoja **eikä** antamaan tietoa, joka saattaisi johtaa siihen, että hän joutuu todistamaan itseään vastaan.

Tarkistus

(16) Oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja tekemättä yhteistyötä **sekä oikeus vaieta ovat tärkeitä** syyttömyysolettamaan **liittyviä näkökohtia**. **Näiden oikeuksien vuoksi toimivaltaiset viranomaiset eivät saa millään tavoin pakottaa** epäiltyä tai syytettyä, **kun häntä** pyydetään antamaan lausunto tai vastaamaan kysymyksiin, esittämään todisteita tai asiakirjoja **taikka** antamaan tietoa, joka saattaisi johtaa siihen, että hän joutuu todistamaan itseään vastaan.

Or. fr

Perustelu

Il est nécessaire d'insister davantage sur l'interdiction de contraindre ou forcer les personnes accusées ou poursuivies. Il faut qu'apparaisse clairement dans la Directive que toute utilisation de violence physique ou psychologique ou de menace contre une personne soupçonnée ou accusée est interdite, en ce qu'elle violerait le droit à la dignité humaine et à un procès équitable. Cet amendement se fonde sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Masri c. Macédoine, 2012, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012).

Il est également nécessaire de préciser clairement que le droit de garder le silence ne se borne pas aux affaires dans lesquelles l'accusé a été soumis à une pression ou bien dans lesquelles on a carrément passé outre sa volonté ; ce droit se trouve également compromis lorsque, le suspect ayant choisi de garder le silence pendant l'interrogatoire, les autorités usent d'un subterfuge pour lui soutirer des aveux ou d'autres déclarations l'incriminant qu'elles n'ont pu obtenir au cours de l'interrogatoire, selon la jurisprudence de la Cour Allan c. UK du 5 novembre 2002.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 18

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 17 kappale

Komission teksti

Tarkistus

(17) Painostusta, jonka avulla epäilty tai syytetty yritetään pakottaa antamaan tietoja, olisi rajoitettava. Sen varmistamiseksi, että painostus ei ole loukannut kyseisiä oikeuksia, olisi tarkasteltava seuraavia tekijöitä kaikkien asiaan liittyvien olosuhteiden valossa: todisteiden saamiseksi käytetyn painostuksen luonne ja aste, tutkintaan kohdistuvan yleisen edun painoarvo ja kyseisestä rikoksesta mahdollisesti määrättävä rangaistus, mahdolliset asiaan vaikuttavat menettelytakeet ja tarkoitus, johon tällä tavoin saatua aineistoa käytetään. Sellaisen epäiltyyn tai syytettyyn kohdistuvan painostuksen oikeutus, jonka tarkoituksena on pakottaa hänet antamaan tietoa, ei edes yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen liittyvistä syistä voi mennä hänen olennaisten oikeuksiensa – oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja oikeus vaieta – edelle.

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

On mahdotonta hyväksyä sitä, että direktiivissä mainitaan, että viranomaiset voivat yrittää pakottamalla saada epäillyltä tai syytetyltä tietoja. Direktiivistä on käytävä selvästi ilmi, että kaikki epäiltyyn tai syytettyyn kohdistuvan fyysisen tai psyykkisen väkivallan tai uhkailun käyttö on kiellettyä, koska niillä loukattaisiin ihmisarvoa ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Tarkistus 19

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 19 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(19 a) Sen, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, ei koskaan saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja. Sitä, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, ei näin ollen saa käyttää häntä vastaan menettelyn missään vaiheessa. Epäillylle tai syytetylle, joka kieltäytyy tekemästä yhteistyötä tutkinnan aikana tai todistamasta itseään vastaan tai joka käyttää oikeuttaan vaieta, ei myöskään saa määrätä seuraamuksia.

Or. fr

Perustelu

Tarkistuksessa täsmennetään, mitä se käytännössä tarkoittaa, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, sekä sitä, ettei kyseisen oikeuden käyttämisen saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja.

Tarkistus 20

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 20 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(20 a) Sellaiset todisteet, joiden hankkimisessa on loukattu epäillyn tai syytetytyn tässä direktiivissä vahvistettua oikeutta olla todistamatta itseään vastaan tai olla tekemättä yhteistyötä tai oikeutta vaieta, eivät ole hyväksyttäviä. Sellaiset todisteet, joiden hankkimisessa on rikottu kidutuksen kieltämistä koskevaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa, eivät ole hyväksyttäviä. Sellaisten lausuntojen tai todisteiden hyödyntäminen rikosoikeudellisessa menettelyssä, joiden hankkimisessa on loukattu edellä mainittuja oikeuksia, johtaa siihen, että koko menettely on automaattisesti oikeudenmukaisen

***oikeudenkäynnin periaatteen vastainen.
Näitä periaatteita on noudatettava ei
ainoastaan silloin, kun Euroopan
ihmisoikeussopimuksen 3 artiklan
vastaisen kohtelun uhri on itse syytettynä,
vaan myös kolmannen osapuolen ollessa
kyseessä.***

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec l'amendement concernant l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout Etat partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 21

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 21 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

***(21 a) Oikeus olla läsnä
oikeudenkäynnissä on perusoikeus. Näin
ollen menettelyn toimittaminen epäillyn
tai syytetyin poissa ollessa voi olla
mahdollista vain silloin, jos epäilty tai
syytetty on nimenomaisesti ja
yksiselitteisesti asioista asianmukaisesti
tiedon saatuaan luopunut oikeudestaan
olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään
ja jos hän on edustettuna itseään
koskevassa menettelyssä. Menettelyn
toimittaminen epäillyn tai syytetyin poissa***

ollessa on mahdollista vain silloin, kun menettelyn aiheena oleva rikos voi johtaa sakkorangaistukseen, eikä koskaan silloin, kun rikos voi johtaa vankeusrangaistukseen.

Or. fr

Perustelu

Rikosoikeudellisen menettelyn toimittaminen syytetyn poissa ollessa loukkaa jo itsessään syytetyn prosessuaalisia oikeuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä (Sejdovic v. Italia, tuomio 1. maaliskuuta 2006; Stoichkov v. Bulgaria, tuomio 24. maaliskuuta 2005) määrätään selvästi, että henkilön henkilökohtainen läsnäolo menettelyn aikana on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa suojattu perusoikeus. Siksi on tarpeen rajata erittäin tarkasti tapaukset, joissa voidaan antaa tuomio syytetyn poissa ollessa.

Tarkistus 22

**Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 22 kappale**

Komission teksti

(22) Syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään ei kuitenkaan ole absoluuttinen. Tiettyjen edellytysten täytyessä syytetty voi luopua tästä oikeudesta joko nimenomaisesti ***tai hiljaisesti, mutta*** yksiselitteisesti.

Tarkistus

(22) Syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään ei kuitenkaan ole absoluuttinen. Tiettyjen edellytysten täytyessä syytetty voi luopua tästä oikeudesta nimenomaisesti ***ja*** yksiselitteisesti.

Or. fr

Perustelu

Ei ole mahdollista luopua hiljaisesti oikeudesta olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään.

Rikosoikeudellisen menettelyn toimittaminen syytetyn poissa ollessa loukkaa jo itsessään syytetyn prosessuaalisia oikeuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä (Sejdovic v. Italia, tuomio 1. maaliskuuta 2006; Stoichkov v. Bulgaria, tuomio 24. maaliskuuta 2005) määrätään selvästi, että henkilön henkilökohtainen läsnäolo menettelyn aikana on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa suojattu perusoikeus. Siksi on tarpeen rajata erittäin tarkasti tapaukset, joissa voidaan antaa tuomio syytetyn poissa ollessa.

Tarkistus 23

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 24 kappale

Komission teksti

(24) Tällä direktiivillä ei ole tarkoitus säännellä muotoja ja menetelmiä eikä menettelyvaatimuksia, joita käytetään siinä määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi siltä osin kuin on kyse oikeudesta olla läsnä omassa oikeudenkäynnissä, vaan niistä säädetään jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä.

Tarkistus

Poistetaan.

Or. fr

Tarkistus 24

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 25 kappale

Komission teksti

(25) Kun arvioidaan, onko tapa, jolla tieto on annettu, ollut riittävä sen varmistamiseksi, että henkilö on ollut tietoinen oikeudenkäynnistä, **voitaisiin** tarvittaessa **kiinnittää** erityistä huomiota **myös** siihen, onko asianomainen pyrkinyt riittäväällä tavalla saamaan hänelle osoitetun tiedon.

Tarkistus

(25) Kun arvioidaan, onko tapa, jolla tieto on annettu, ollut riittävä sen varmistamiseksi, että henkilö on ollut tietoinen oikeudenkäynnistä, **on** tarvittaessa **kiinnitettävä** erityistä huomiota **toisaalta siihen, ovatko viranomaiset pyrkineet riittäväällä tavalla ilmoittamaan asianomaiselle asiasta, ja toisaalta** siihen, onko asianomainen pyrkinyt riittäväällä tavalla saamaan hänelle osoitetun tiedon.

Or. fr

Tarkistus 25

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 26 kappale

Komission teksti

(26) Unionin oikeuden vaikuttavuuden periaate edellyttää, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön asianmukaiset ja tehokkaat oikeussuojakeinot siltä varalta, että yksilöille unionin oikeuden nojalla annettua oikeutta loukataan. Silloin kun tässä direktiivissä vahvistettuja periaatteita on loukattu, tehokkaalla oikeussuojakeinolla olisi oltava ***mahdollisimman pitkälti*** sellainen vaikutus, että se palauttaa epäillyn tai syytetyn samaan tilanteeseen, joka olisi vallinnut, jos oikeudenloukkausta ei olisi tapahtunut.

Tarkistus

(26) Unionin oikeuden vaikuttavuuden periaate edellyttää, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön asianmukaiset ja tehokkaat oikeussuojakeinot siltä varalta, että yksilöille unionin oikeuden nojalla annettua oikeutta loukataan. Silloin kun tässä direktiivissä vahvistettuja periaatteita on loukattu, tehokkaalla oikeussuojakeinolla olisi oltava sellainen vaikutus, että se palauttaa epäillyn tai syytetyn samaan tilanteeseen, joka olisi vallinnut, jos oikeudenloukkausta ei olisi tapahtunut.

Or. fr

Tarkistus 26

Ehdotus direktiiviksi Johdanto-osan 26 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(26 a) Jäsenvaltioiden on myös otettava käyttöön asianmukaiset vahingonkorvausmekanismit sellaisia tapauksia varten, joissa on loukattu jotakin tässä direktiivissä vahvistettua oikeutta.

Or. fr

Tarkistus 27

Ehdotus direktiiviksi 2 artikla

Komission teksti

Tätä direktiiviä sovelletaan luonnollisiin henkilöihin, joita epäillään tai syytetään rikoksesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, siihen asti että nämä menettelyt on saatettu päätökseen.

Tarkistus

Tätä direktiiviä sovelletaan luonnollisiin henkilöihin **ja oikeushenkilöihin**, joita epäillään tai syytetään rikoksesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, **siitä hetkestä alkaen, jolloin heistä tulee epäiltyjä tai syytettyjä, menettelyn kaikkien vaiheiden aikana ja** siihen asti että nämä menettelyt on saatettu päätökseen.

Or. fr

Perustelu

Premièrement, cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8nouveau, 9, 10 et 11.

Le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

En outre, cet amendement insiste pour que le droit à la présomption d'innocence s'applique dès le moment où la personne est soupçonnée ou poursuivie et à tous les stades de la procédure.

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 28

Ehdotus direktiiviksi 4 artikla – 1 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on **varmistettava, että** viranomaisten julkisissa lausumissa ja virallisissa päätöksissä ei viitata epäilyyn

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on **toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta** viranomaisten julkisissa lausumissa ja virallisissa päätöksissä ei

tai syytettyyn tuomittuna ennen kuin lopullinen tuomio on annettu.

viitata epäiltyyn tai syytettyyn tuomittuna ennen kuin lopullinen tuomio on annettu **ja jottei niissä anneta ymmärtää, että kyseinen henkilö olisi tuomittu.**

Or. fr

Perustelu

Tarkistuksella pyritään vahvistamaan syylliseksi ilmoittamista ja jäsenvaltioiden velvoitteita koskevaa direktiiviehdotuksen 4 artiklaa.

Tarkistus on myös yhdenmukainen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa (Minelli v. Sveitsi, tuomio 25. maaliskuuta 1983). Sen mukaan on syyttömyysolettaman vastaista, jos jotakuta henkilöä koskevassa lausumassa annetaan ymmärtää, että hän on syyllinen.

Tarkistus 29

Ehdotus direktiiviksi 4 artikla – 2 kohta

Komission teksti

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tähän vaatimukseen kohdistuvien loukkausten perusteella toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet.

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tähän vaatimukseen kohdistuvien loukkausten perusteella toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet **ja että epäillyllä tai syytetyllä, jonka oikeutta syyttömyysolettamaan on loukattu, on mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja.**

Or. fr

Tarkistus 30

Ehdotus direktiiviksi 4 artikla – 2 a ja 3 b kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joilla viranomaisia kielletään antamasta tai paljastamasta tiedotusvälineille meneillään olevista

rikosoikeudellisista menettelyistä tietoja, jotka olisivat ristiriidassa syyttömyysolettamaperiaatteen kanssa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tähän vaatimukseen kohdistuvien loukkausten perusteella toteutetaan asianmukaiset toimenpiteet ja että epäillyllä tai syytetyllä, jonka oikeutta syyttömyysolettamaan on loukattu, on mahdollisuus käyttää tehokkaita oikeussuojakeinoja.

Or. fr

Perustelu

Syyttömyysolettamaa loukataan jatkuvasti tiedotusvälineissä ja lehdistössä. Tarkistuksella pyritään varmistamaan, että jäsenvaltiot hyväksyvät asianmukaisen lainsäädännön, jolla voidaan torjua syyttömyysolettaman loukkauksia sekä estää viranomaisia paljastamasta tiedotusvälineille rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyviä tietoja tai asiakirjoja, jotka ovat joskus luottamuksellisia.

Tarkistus 31

Ehdotus direktiiviksi 5 artikla – 1 kohta

Komission teksti

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että todistustaakka epäillyn tai syytetyn syyllisyyden toteamiseksi on syyttäjällä. Tämä ei vaikuta asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle mahdollisesti kuuluviin valtuuksiin hankkia tietoa viran puolesta.

Tarkistus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että todistustaakka epäillyn tai syytetyn syyllisyyden toteamiseksi on syyttäjällä. Tämä ei vaikuta asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle mahdollisesti kuuluviin valtuuksiin hankkia tietoa viran puolesta ***eikä puolustuksen oikeuteen esittää näyttöä sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaisesti.***

Or. fr

Tarkistus 32

Ehdotus direktiiviksi 5 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että olettava, jonka perusteella todistustaakka siirtyy epäilylle tai syytetylle, on riittävän merkittävä oikeuttaakseen poikkeamisen tästä periaatteesta, ja että olettava on kumottavissa.

Tällaisen olettaman kumoamiseen riittää, että puolustus esittää näytön, joka herättää järkevän epäilyn rikoksesta epäillyn tai syytetyn syyllisyydestä.

Tarkistus

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

Todistustaakan kääntäminen päinvastaiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä ei ole hyväksyttävää. Periaate, jonka mukaan todistustaakka on syyttäjällä, on pidettävä ennallaan.

Tarkistus 33

Ehdotus direktiiviksi 5 artikla – 3 kohta

Komission teksti

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos asiaa käsittelevän tuomioistuimen arvioidessa epäillyn tai syytetyn syyllisyyttä jää **järkevä** epäily kyseisen henkilön syyllisyydestä, tämä on vapautettava.

Tarkistus

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että **epäselvät tapaukset tulkitaan rikosoikeudellisessa menettelyssä aina epäillyn tai syytetyn eduksi ja että** jos asiaa käsittelevän tuomioistuimen arvioidessa epäillyn tai syytetyn syyllisyyttä jää epäily kyseisen henkilön syyllisyydestä, tämä on vapautettava.

Or. fr

Perustelu

Jos epäillyn tai syytetyn syyllisyydestä jää epäily, kyseinen epäilyä herättävä seikka on tulkittava hänen edukseen, eli hänet on vapautettava syytteestä tai laskettava vapaalle jalalle noudattaen juridista periaatetta ”in dubio pro reo” (epäselvissä tapauksissa asia on tulkittava syytetyn edun mukaisesti).

Lisäksi sana ”järkevä” on poistettava.

Tarkistus 34

**Ehdotus direktiiviksi
6 artikla – 2 a kohta (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

2 a. Sen, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan ja olla tekemättä yhteistyötä, ei saa missään tapauksessa katsoa vahvistavan tosiseikkoja.

Or. fr

Perustelu

On syytä tähdentää, ettei sen, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan tai olla tekemättä yhteistyötä tai oikeuttaan vaieta, saa milloinkaan katsoa vahvistavan tosiseikkoja.

Tarkistus 35

**Ehdotus direktiiviksi
6 artikla – 3 kohta**

Komission teksti

Tarkistus

3. Sitä, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan tai oikeuttaan olla tekemättä yhteistyötä, ei saa käyttää häntä vastaan menettelyjen myöhemmässä vaiheessa ***eikä sen saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja.***

3. Sitä, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan tai oikeuttaan olla tekemättä yhteistyötä, ei saa käyttää häntä vastaan menettelyjen myöhemmässä vaiheessa.

Tämä ei vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen ottaa huomioon epäillyn tai syytetyn yhteistyöhalukkuus

**konkreettisten seuraamusten
määräämisen yhteydessä.**

Or. fr

Perustelu

Lause ”eikä sen saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja” on poistettu, koska se on lisätty uuteen 6 artiklan 2 a kohtaan (uusi).

Kohdan toisella osalla halutaan ottaa huomioon tilanteet, joissa epäilty tai syytetty tekee yhteistyötä rikosoikeudellisessa menettelyssä. Silloin oikeusviranomainen voi ottaa tämän seikan huomioon määrätessään kyseiselle henkilölle seuraamuksia.

Tarkistus 36

**Ehdotus direktiiviksi
6 artikla – 4 kohta**

Komission teksti

Tarkistus

4. Todisteet, jotka on saatu tämän artiklan säännösten vastaisesti, eivät ole hyväksyttäviä, paitsi jos tällaisten todisteiden käyttö ei vaikuta menettelyjen oikeudenmukaisuuteen kokonaisuutena.

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unis contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 37

Ehdotus direktiiviksi 7 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

2 a. Sen, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, ei saa missään tapauksessa katsoa vahvistavan tosiseikkoja.

Or. fr

Perustelu

On syytä tähdentää, ettei sen, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan olla todistamatta itseään vastaan tai olla tekemättä yhteistyötä tai oikeuttaan vaieta, saa milloinkaan katsoa vahvistavan tosiseikkoja.

Tarkistus 38

Ehdotus direktiiviksi 7 artikla – 3 kohta

Komission teksti

Tarkistus

3. Sitä, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, ei saa käyttää häntä vastaan menettelyjen myöhemmässä vaiheessa **eikä sen saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja.**

3. Sitä, että epäilty tai syytetty käyttää oikeuttaan vaieta, ei saa käyttää häntä vastaan menettelyjen myöhemmässä vaiheessa.

Or. fr

Perustelu

Lause ”eikä sen saa katsoa vahvistavan tosiseikkoja” on poistettu, koska se on lisätty uuteen 7 artiklan 2 a kohtaan (uusi).

Tarkistus 39

Ehdotus direktiiviksi 7 artikla – 4 kohta

Komission teksti

4. Todisteet, jotka on saatu tämän artiklan säännösten vastaisesti, eivät ole hyväksyttäviä, paitsi jos tällaisten todisteiden käyttö ei vaikuta menettelyjen oikeudenmukaisuuteen kokonaisuutena.

Tarkistus

Poistetaan.

Or. fr

Perustelu

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 40

Ehdotus direktiiviksi 8 artikla – 2 kohta

Komission teksti

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi päättää syyllisyydestä epäillyn tai syytetyn poissaollessa edellyttäen, että epäilty tai syytetty oli:

a) hyvissä ajoin:

i) **joko** saanut haasteen henkilökohtaisesti

Tarkistus

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi päättää syyllisyydestä epäillyn tai syytetyn poissaollessa edellyttäen, että epäilty tai syytetty oli:

a) hyvissä ajoin:

i) saanut haasteen henkilökohtaisesti

tiedoksi ja siten saanut tiedon **päätökseen johtaneen** oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta **tai oli muilla keinoin tosiasiallisesti saanut virallisen tiedon kyseisen oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta siten, että voidaan kiistattomasti todeta, että hän oli tietoinen oikeudenkäynnistä;**

ja:

ii) hänelle oli ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä;

tai

b) oikeudenkäynnistä tietoisena valtuuttanut oikeudenkäyntiavustajan, jonka joko asianomainen henkilö itse tai valtio oli nimennyt puolustamaan häntä oikeudenkäynnissä, ja tämä avustaja oli tosiasiallisesti puolustanut häntä oikeudenkäynnissä.

tiedoksi ja siten saanut **selvästi ja kiistattomasti** tiedon oikeudenkäynnin ajankohdasta ja paikasta

ja:

ii) hänelle oli ilmoitettu, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän jää pois oikeudenkäynnistä;

ja

b) oikeudenkäynnistä tietoisena valtuuttanut oikeudenkäyntiavustajan, jonka joko asianomainen henkilö itse tai valtio oli nimennyt puolustamaan häntä oikeudenkäynnissä, ja tämä avustaja oli tosiasiallisesti puolustanut häntä oikeudenkäynnissä.

Or. fr

Perustelu

Rikosoikeudellisen menettelyn toimittaminen syytetyn poissa ollessa loukkaa jo itsessään syytetyn prosessuaalisia oikeuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä määrätään selvästi, että henkilön henkilökohtainen läsnäolo menettelyn aikana on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa suojattu perusoikeus. Siksi on tarpeen rajata erittäin tarkasti tapaukset, joissa voidaan antaa tuomio syytetyn poissa ollessa.

Tarkistus 41

Ehdotus direktiiviksi 8 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

2 a. Jäsenvaltiot voivat säätää, että asiaa käsittelevä tuomioistuin voi päättää syyllisyydestä epäillyn tai syytetyn poissa ollessa vain silloin, jos menettelyn aiheena oleva rikos voi johtaa sakkorangaistukseen, eikä missään

tapauksessa silloin, kun kyseessä oleva rikos voi johtaa vankeusrangaistukseen.

Or. fr

Perustelu

Rikosoikeudellisen menettelyn toimittaminen syytetyn poissa ollessa loukkaa jo itsessään syytetyn prosessuaalisia oikeuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä (Sejdovic v. Italia, tuomio 1. maaliskuuta 2006; Stoichkov v. Bulgaria, tuomio 24. maaliskuuta 2005) määrätään selvästi, että henkilön henkilökohtainen läsnäolo menettelyn aikana on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa suojattu perusoikeus. Siksi on tarpeen rajata erittäin tarkasti tapaukset, joissa voidaan antaa tuomio syytetyn poissa ollessa.

Amendment 42

**Ehdotus direktiiviksi
9 a artikla (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

9 a artikla

***Haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt
Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä,
että tätä direktiiviä sovellettaessa
haavoittuvassa asemassa olevien
henkilöiden erityistarpeet otetaan
huomioon silloin, kun heistä tulee
epäiltyjä tai syytettyjä.***

Or. fr

Perustelu

Tämä säännös, jolla pyritään suojelemaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä tätä direktiiviä sovellettaessa, on välttämätön. Lisäksi se sisältyy useisiin muihin prosessuaalisia oikeuksia koskevaan etenemissuunnitelmaan kuuluviin direktiiveihin.

Tarkistus 43

Ehdotus direktiiviksi 10 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

2 a. Todisteet, jotka on saatu 6 ja 7 artiklan säännösten vastaisesti, eivät ole hyväksyttäviä.

Or. fr

Perustelu

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux articles 6§4 et 7§4. Il se fonde sur la Convention des Nations Unis contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012.).

(Perustelua ei ole käännetty, koska sen pituus ylittää sallitun merkkimäärän.)

Tarkistus 44

Ehdotus direktiiviksi 11 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

11 a artikla

Kertomus

Komissio toimittaa viimeistään [2 vuoden kuluttua direktiivin saattamiselle osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä annetusta määräajasta] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän

*direktiivin noudattamiseksi tarvittavat
toimenpiteet.*

Or. fr

Perustelu

Muissa prosessuaalisia oikeuksia koskevaan etenemissuunnitelmaan kuuluvissa direktiiveissä mainitaan tämä komission raportointivelvollisuus.

PERUSTELUT

Esittelijä suhtautuu myönteisesti komission esittämään prosessuaalisia oikeuksia koskevaan lopulliseen asiakirjakokonaisuuteen, joka sisältää kolme direktiiviehdotusta prosessuaalisten oikeuksien vahvistamista koskevaan Euroopan unionin etenemissuunnitelmaan¹ kuuluvien kolmen ensimmäisen välineen tultua hyväksytyiksi. Näiden kolmen direktiivin avulla voidaan saattaa lopullisesti valmiiksi unionin olemassa olevat oikeudelliset välineet, jotka koskevat rikosoikeudellisissa menettelyissä kaikkialla Euroopan unionissa epäiltyinä tai syytettyinä olevien henkilöiden puolustautumisoikeuksia. Ne ovat keskeisiä välineitä, joilla taataan oikeudenmukainen oikeudenkäynti kaikkialla Euroopan unionissa sekä puolustautumisoikeuksien ehdoton kunnioittaminen sellaisina, kuin ne on vahvistettu Euroopan unionin perussopimuksissa, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksessa.

Esittelijä pitää näin ollen tervetulleena komission ehdotusta direktiiviksi *eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä*. Syyttömyysolettama on perusoikeus sekä keskeinen periaate, jota noudattamalla vältetään mielivaltaisuus ja väärinkäytökset rikosoikeudellisissa menettelyissä, sekä periaate, jolla pyritään suojaamaan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan,

¹ Neuvoston 30. marraskuuta 2009 antama päätöslauselma etenemissuunnitelmasta epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisten oikeuksien vahvistamiseksi rikosoikeudellisissa menettelyissä (2009/ C 295/01).

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 48 artiklan, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen mukaisesti. Käsiteltävänä oleva direktiiviehdotus on erityisen tärkeä myös siksi, että useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa on tällä hetkellä havaittavissa epäilyjen ja syytettyjen oikeuksien heikkenemistä sekä syyttömyysolettamaperiaatteen murenemistä.

Esittelijä on kuitenkin sitä mieltä, että komissio on noudattanut liian minimalistista linjaa, ja hän kyseenalaistaa alkuperäisen ehdotuksen kunnianhimmottomuuden, sillä sellaisenaan ehdotus saattaisi yhdenmukaistaa kansalliset säännökset heikoimman tasoiseksi. Jotkin alkuperäisen ehdotuksen säännökset ovat lisäksi kyseenalaisia tai jopa sellaisia, ettei niitä voida hyväksyä, kuten johdanto-osan 17 kappale, jossa mainitaan viranomaisten mahdollisuus käyttää painostusta. Esittelijä ehdottaa näin ollen alkuperäiseen ehdotukseen useita muutoksia, joilla kaikilla on sama yleinen päämäärä, eli epäilyjen ja syytettyjen laajempi suoja Euroopan unionissa.

Ensimmäisessä tarkistuksessa korostetaan tarvetta viitata painokkaammin Euroopan ihmisoikeussopimukseen, Euroopan unionin perusoikeuskirjaan, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen sekä ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen.

Toisella joukolla tarkistuksia pyritään selkiyttämään direktiivin soveltamisalaa, eli sen soveltamisalan piiriin kuuluvia henkilöitä (direktiiviä on sovellettava oikeushenkilöihin, sillä oikeushenkilöitä vastaan käynnistettäviä rikosoikeudellisia menettelyjä olisi käsiteltävä samaa puolueettomuutta noudattaen kuin luonnollisia henkilöitä koskevia rikosoikeudellisia menettelyjä, sekä todistajina paikalle kutsuttaviin tai kuulusteltaviin henkilöihin, joista kuulustelun aikana tulee tai voi tulla epäiltyjä), sen soveltamisen ajanakokohtia (direktiiviä on sovellettava siitä hetkestä alkaen, jolloin henkilöstä tulee epäilty tai syytetty, menettelyn kaikkien vaiheiden aikana ja siihen asti, että menettely on saatettu päätökseen) sekä sen aineellista soveltamisalaa (direktiiviä on sovellettava silloin, kun riita-asia kuuluu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen määrittelemään rikosasioiden alaan).

Direktiiviehdotuksen 4 artikla on perustavanlaatuinen säännös, jonka tarkoituksena on suojella epäiltyjä tai syytettyjä ennenaikaiselta syylliseksi ilmoittamiselta. Kyseisen artiklan niukka sanamuoto ei kuitenkaan anna riittävästi viitteitä tämän suojan soveltamisesta. Esittelijä pyrkii ehdottamallaan tarkistuksella tarkentamaan tämän artiklan sisältöä sekä niitä henkilöitä ja viranomaisia, joita kielletään esittämästä syyllisyyteen viittaavia julkisia lausumia ennen tuomion antamista. Lisäksi syyttömyysolettamaa loukataan jatkuvasti tiedotusvälineissä ja lehdistössä. On välttämätöntä varmistamaan, että jäsenvaltiot hyväksyvät asianmukaisen lainsäädännön, jolla voidaan torjua syyttömyysolettaman loukkauksia.

Periaate, jonka mukaan todistustaakka on syyttäjällä ja syyllisyyteen kohdistuva epäily on luettava syytetyn eduksi, eli periaatteen ”in dubio pro reo” soveltaminen, jota käsitellään 5 artiklassa, on olennaisen tärkeää, jotta voidaan taata oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Esittelijä pitää tästä syystä vaarallisena sitä, että 5 artiklan 2 kohtaan eli varsinaiseen säädöstekstiin sisältyy varsinainen todistustaakan päinvastaiseksi kääntämisen periaate.

Oikeus vaieta, oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja oikeus olla tekemättä yhteistyötä,

joihin viitataan direktiiviehdotuksen 6 ja 7 artiklassa, liittyvät niin ikään olennaisesti syyttömyysolettamaan. On tärkeää täsmentää, ettei oikeus vaieta merkitse sitä, ettei puhumasta kieltäytyminen ole rikollista, vaan sitä, ettei tuomari voi oikeuden istunnossa henkilön syylliseksi tuomitsemisesta päättäessään tehdä johtopäätöksiä tämän vaikenemisesta. Esittelijä pitää myönteisinä 6 artiklan 4 kohtaa ja 7 artiklan 4 kohtaa, joissa säädetään, etteivät todisteet, jotka on saatu kyseisten artiklojen säännösten vastaisesti, ole hyväksyttäviä. Tämä periaate on säilytettävä ja sitä on vahvistettava. Sellaisia todisteita, joiden hankkimisessa on loukattu epäillyn tai syytetyn oikeutta olla todistamatta itseään vastaan tai olla tekemättä yhteistyötä (6 artikla) tai oikeutta vaieta (7 artikla), ei todellakaan saa pitää hyväksyttävinä. Sellaisten lausuntojen tai todisteiden hyödyntäminen rikosoikeudellisessa menettelyssä, joiden hankkimisessa on loukattu edellä mainittuja oikeuksia, johtaa siihen, että koko menettely on automaattisesti oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteen vastainen.

Esittelijä toteaa lopuksi, että oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään on syyttömyysolettaman olennainen osa ja että kyseistä oikeutta suojellaan tällä hetkellä unionin lainsäädännössä vain eurooppalaisen pidätysmääräyksen puitteissa sekä poissaolotuomioiden täytäntöönpanon tunnustamista koskevalla puitesopimuksella. Direktiiviehdotus on tilaisuus parantaa tämän välineen tarjoamaa suojaa ja varmistaa, että kaikki rikosoikeudellisten menettelyjen yhteydessä syytetty ja epäilty henkilöt hyötyvät siitä. Direktiiviehdotuksen 8 artiklan 2 kohta, joka koskee tapauksia, joissa sallitaan syyllisyydestä päättäminen epäillyn tai syytetyn poissa ollessa, olisi rajattava mahdollisimman kapea-alaiseksi.